

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

101/2024

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 14.3.2024 και ώρα 11:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά και Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόντες ο αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης και το μέλος Σπυρίδωνας Χρυσοφώτης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η εξέταση της με αρ. πρωτ. 6475/15.12.2023 αίτησης θεραπείας του Κωνσταντίνου Φουρναρίδη, φερομένου ως ιδιοκτήτη του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΣΤΥΛ FM» Νομού Αττικής, με την οποία ζητεί να ανακληθεί η με αριθμό 121/2020 απόφαση του ΕΣΡ, με περιεχόμενο την απόρριψη προηγούμενης αίτησης θεραπείας αφορώσα την μη χορήγηση βεβαίωση λειτουργίας.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε ο φάκελος με αριθμό 298/15.12.2023, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα-νομικό Αλέξανδρο Οικονόμου. Ο Ειδικός Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 401/ΕΣ/5.3.2024 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστη ως εκπρόσωπος του ως άνω ραδιοφωνικού σταθμού, ο Αλέξανδρος Φάρος, πληρεξούσιος δικηγόρος του. Παρέστη επίσης και ο ΑΑ, ηλεκτρολόγος μηχανικός, τον οποίο ο ως άνω πληρεξούσιος δικηγόρος πρότεινε να εξετασθεί ως μάρτυρας για την υπόθεση. Ερωτηθείς από την Πρόεδρο, ο πληρεξούσιος δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 29.3.2024, ώρα 14.00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 1707/29.3.2024 υπόμνημα.

Την 21.5.2024 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, προεδρεύοντα, σε αναπλήρωση της προέδρου του ΕΣΡ Ευτέρπης Κουτζαμάνη-Δρίλια, η οποία είχε κώλυμα, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά και Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό και Ιωάννη Μιχελάκη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»). Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Το μέλος Σωκράτης Τσιχλιάς ενημέρωσε αναλυτικά για την υπόθεση τον προεδρεύοντα αντιπρόεδρο Ιωάννη Πολίτη και το μέλος της Ολομέλειας Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη, οι οποίοι δεν μετείχαν στη συνεδρίαση της 14.3.2024, κατά την οποία έλαβε χώρα η ακρόαση των εκπροσώπων του ραδιοφωνικού σταθμού, αναγιγνώσκοντας την υπ' αριθμ. πρωτ. ΕΣΡ 6475/15.12.2023 αίτηση θεραπείας του Κωνσταντίνου Φουρναρίδη, την υπ' αριθμ. πρωτ. 401/ΕΣ/5.3.2024 νομική εισήγηση του ειδικού επιστήμονα-νομικού Αλέξανδρου Οικονόμου, το με αριθμό πρωτοκόλλου 1707/29.3.2024 υποβληθέν υπόμνημα, το πρακτικό της συζήτησης στην Ολομέλεια και το σύνολο των λοιπών εγγράφων του φακέλου. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε την εισήγησή του και προφορικά, καταλήγοντας ότι η υπό κρίση αίτηση θεραπείας θα πρέπει να γίνει δεκτή, και στη συνέχεια αποχώρησε. Ο αντιπρόεδρος και το μέλος της Ολομέλειας που δεν μετείχαν στην συνεδρίαση της 14.3.2024, δήλωσαν ότι ενημερώθηκαν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία της συζητήσεως, κατά την οποία έλαβε χώρα η ακρόαση των εκπροσώπων του ραδιοφωνικού σταθμού και η δήλωσή τους αυτή καταχωρίστηκε στα πρακτικά. Η Ολομέλεια, αφού μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

A. Ως προς την άσκηση αιτήσεως θεραπείας:

1. Κατά το άρθρο 10 παρ. 1 του Συντάγματος: *«Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα, τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι*

οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο».

2. Κατά το άρθρο 5 παρ. 8 του Ν.2863/2000: «Οι αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ... αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις ... Κατά των αποφάσεων του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης μπορεί να ασκηθούν αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθώς και οι προβλεπόμενες στο Σύνταγμα και τη νομοθεσία διοικητικές προσφυγές ... ».

3. Τέλος, κατά το άρθρο 24 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν.2690/1999): «Αν από τις σχετικές διατάξεις δεν προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης της, κατά το επόμενο άρθρο, ειδικής διοικητικής ή ενδικοφανούς προσφυγής, ο ενδιαφερόμενος, για την αποκατάσταση υλικής ή ηθικής βλάβης των εννόμων συμφερόντων του, που προκαλείται από ατομική διοικητική πράξη μπορεί, για οποιονδήποτε λόγο, με αίτησή του, να ζητήσει, είτε από τη διοικητική αρχή η οποία εξέδωσε την πράξη, την ανάκληση ή την τροποποίησή της (αίτηση θεραπείας), είτε, από την αρχή η οποία προΐσταται εκείνης που εξέδωσε την πράξη, την ακύρωσή της (ιεραρχική προσφυγή)».

Από τον συνδυασμό και τη λογική ερμηνεία των ρυθμίσεων αυτών συνάγονται τα ακόλουθα:

(Α) Ότι το πρόσωπο, για το οποίο εκδόθηκε βλαπτική των συμφερόντων του απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και το οποίο (εκλήθη και) έλαβε κανονικά μέρος στη σχετική διαδικασία και ανέπτυξε τους υπερασπιστικούς του ισχυρισμούς (ή- πάντως-του δόθηκε η δυνατότητα να εκθέσει τις επί της υποθέσεως απόψεις του αλλά δεν το έπραξε), δύναται μεν να υποβάλει αναφορά, κατά το άρθρο 10 του Συντάγματος (την οποία το ΕΣΡ υποχρεούται να παραλάβει), δεν δικαιούται όμως να ζητήσει την ουσιαστική επανάκριση του ίδιου ζητήματος και την ανάκληση ή τροποποίηση της εις βάρος του απόφασεως, παρά μόνον: (α) Εάν επικαλείται νομικό ή ουσιαστικό σφάλμα αυτής που θεμελιώνεται σε (νομικώς ουσιώδη) νέα δεδομένα, ήτοι δεδομένα που διαμορφώθηκαν ή κατέστησαν γνωστά στο βλαπτόμενο πρόσωπο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας στην οποία στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (διοικητική πράξη) και τα οποία ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να προσκομισθούν και να ληφθούν υπόψιν από το κρίναν όργανο της υποθέσεως. (β) Εάν το επικαλούμενο (βλαπτικό για τον αιτούντα) σφάλμα προκύπτει από την ίδια την διοικητική πράξη.

(Β) Ότι η τυχόν αίτηση που υποβάλλεται, εκ μέρους του βλαπτομένου, από την απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, για ανάκληση ή μεταρρύθμιση

αυτής χωρίς την επίκληση νέων δεδομένων ή σφάλματος που προκύπτει από την ίδια την απόφαση, κατά τα προεκτεθέντα, δεν είναι παραδεκτή και γι' αυτό πρέπει να τυγχάνει αρνητικής «απαντήσεως», κατά την έννοια του άρθρου 10 του Συντάγματος, η σχετική δε «απάντηση», ανεξάρτητα από την τυπική της μορφή, δεν είναι εκτελεστική διοικητική πράξη (πρβλ. ΣτΕ 2855/2013, 4393/2013, 4519/2014, 4596/2015, 671/2016).

B. Ως προς τη χορήγηση βεβαίωσης λειτουργίας σε ραδιοφωνικό σταθμό Νομού Αττικής:

1. Κατά το άρθρο 12 παρ. 29 του Ν. 3310/2005 «*θεωρούνται νομίμως λειτουργούντες εντός των ορίων του Νομού Αττικής και με τις ίδιες τεχνικές προδιαγραφές οι ραδιοφωνικοί σταθμοί υπό τις ακόλουθες σωρευτικά προϋποθέσεις:*

I) εφόσον αποδεδειγμένα λειτουργούσαν την 31.12.2004,

II) ο φορέας τους υπέβαλε αίτηση συμμετοχής στη διαγωνιστική διαδικασία που προκυρήχθηκε με τις υπ' αριθμ. 1430/9.12.1996 (ΦΕΚ 1109 Β') και 4925/Ε/21.12.2001 (ΦΕΚ 184 Β') αποφάσεις του Υπουργού Τύπου και Μ.Μ.Ε., όπως η τελευταία τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 9615/Ε/10.4.2001 (ΦΕΚ 414 Β') και 175653/Ε/23.7.2001 (ΦΕΚ 954 Β') όμοιες και

III) την 31.12.2004 ανήκαν κατά πλήρη κυριότητα στο φορέα που είχε υποβάλει την αίτηση συμμετοχής του προηγούμενου εδαφίου.

Η κατά τα ως άνω νόμιμη λειτουργία καταλαμβάνει και το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευσή της σχετικής προκήρυξης μέχρι τη χορήγηση των αδειών, εφόσον υποβληθεί αίτηση συμμετοχής στη νέα διαγωνιστική διαδικασία».

2. Κατά το άρθρο 40 παρ. 1 του Ν. 4779/2021, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 96 παρ. 2 του Ν. 5079/2023: «*Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί, που περιλαμβάνονται στο οικείο Μητρώο του Ε.Σ.Ρ., εποπτευόμενοι ως νομίμως λειτουργούντες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, συνεχίζουν να εκπέμπουν νόμιμα, έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία χορήγησης ραδιοφωνικών αδειών. Ως καταληκτική προθεσμία για τη διαδικασία αδειοδότησης των ραδιοφωνικών σταθμών ορίζεται η 31η.12.2024».*

Από τον συνδυασμό και τη λογική ερμηνεία των ρυθμίσεων αυτών συνάγεται ότι η βούληση του νομοθέτη του άρθρου 40 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 ήταν να καλυφθεί η απουσία διατάξεων νομιμοποίησης των νομίμως λειτουργούντων σταθμών που

επαναλαμβάνονταν σε διάφορα νομοθετήματα μέχρι το 2015. Ειδικότερα, με το άρθρο 20 παρ. 5 του Ν. 3592/2007 η προθεσμία για την έκδοση προκηρύξεων αδειών λειτουργίας ραδιοφωνικών σταθμών [που είχε παραταθεί, μέχρι την 30.6.2007, με το Ν. 3548/2007] παρατάθηκε περαιτέρω μέχρι την 31.12.2007, ενώ με το άρθρο δεύτερο παρ. 1 του Ν. 3640/2008 (Α'22) και τα άρθρα 9 του Ν. 3723/2008 (Α'250), 38 του Ν. 3775/2009 (Α'122), 29 παρ. 4 του Ν. 3838/2010 (Α'49), 49 παρ. 8 του Ν. 3905/2010 (Α' 219), 8 παρ. 4 του Ν. 4038/2012 (Α'14), 17 του Ν. 4208/2013 (Α'252), έκτο παρ. 4α του Ν. 4279/2014 (Α'158) και 86 του Ν. 4313/2014 (Α'261) η ίδια προθεσμία παρατάθηκε, διαδοχικώς, μέχρι την 31.12.2015. Αντιθέτως, από καμία διάταξη δεν συνάγεται η βούληση του νομοθέτη να καταργήσει την αρμοδιότητα του ΕΣΡ να εκδίδει βεβαιώσεις λειτουργίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 29 του Ν. 3310/2005 (ή του άρθρου 53 Ν. 2778/1999, που αφορά τους ραδιοφωνικούς σταθμούς εκτός του Νομού Αττικής), και να αποφαινεται επί αιτήσεων θεραπείας στρεφόμενων κατά σχετικών απορριπτικών πράξεων της Διοίκησης, που είχαν εκδοθεί πριν από την έναρξη εφαρμογής του άρθρου 40 παρ. 1 του Ν. 4779/2021.

II. Πραγματικό Μέρος

Με την προσβαλλόμενη απόφαση (εκδοθείσα κατά πλειοψηφία) απορρίφθηκε προηγούμενη αίτηση θεραπείας με το εξής αιτιολογικό:

«Όμως, πλήρως αποδεικνύεται ότι, ακόμα και αν ήταν ακριβές ότι στον σκοπητέο χρόνο, ήτοι στις 31-12-2004 ο αιτών είχε σε λειτουργία ραδιοφωνικό σταθμό δια της συχνότητας 105,5 FM του νομού Αττικής, στην συνέχεια αυτός δεν έκανε (αδιαλείπτως) χρήση της αυτής συχνότητας» (...) «Με την κρινόμενη αίτηση θεραπείας ζητείται «να ανακληθεί η υπ' αριθμ. 155/2019 απόφαση του ΕΣΡ και να ανασταλεί η εκτέλεση αυτής, χωρίς να προσκομίζεται οποιοδήποτε νέο (υπό την προεκτεθείσα έννοια) στοιχείο, στο οποίο θα μπορούσε να στηριχθεί διαφορετική κρίση».

Με την εξεταζόμενη αίτηση θεραπείας ο αιτών προσκομίζει την από 10.12.2023 τεχνική έκθεση του ΑΑ, ηλεκτρολόγου μηχανικού (αναφέρεται ως σχετ. 22 στο Υπόμνημα του αιτούντος), ο οποίος υποστηρίζει ότι η αδυναμία καταγραφής της ονομασίας του σταθμού από την ΕΕΤΤ οφείλεται στο ότι ο σταθμός εξέπεμπε με αδύνατο σήμα (για λόγους οικονομίας) και δεν χρησιμοποιούσε την τεχνολογία ταυτοποίησης RDS, ενώ, κατά τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω τεχνική έκθεση, η

ΕΕΤΤ δεν διέθετε τον κατάλληλο εξοπλισμό για να καταγράψει όσους σταθμούς δεν μεταδίδουν δυνατό σήμα.

Περαιτέρω, υποβάλλονται εκ νέου (ως σχετ. 2, 2α, 3 και 3Α στο Υπόμνημα του αιτούντος) έγγραφα της ΕΕΤΤ, όπου περιέχονται αναλυτικές καταγραφές σχετικά με τη χρήση των συχνοτήτων 105,5 (από Μάιο 2004 έως Ιούνιο 2005), 105 (από Δεκέμβριο 2005 έως Απρίλιο 2006), 104,8 (από Ιούλιο 2006 έως Ιούνιο 2014) και 104,9 (19.6.2014 έως σήμερα). Πρόκειται για συχνότητες που χρησιμοποιούνταν αναμφισβήτητα από τον αιτούντα ρ/σ, καίτοι η ονομασία του σταθμού αυτού περιέχεται σε ορισμένες μόνον εκ των καταγραφών, δεδομένου ότι η εκπομπή γινόταν με χαμηλή ισχύ, ενώ σε ορισμένες καταγραφές χρησιμοποιούσε διαφορετική ονομασία. Εξάλλου, ουδείς άλλος σταθμός επικαλέστηκε στο παρελθόν την χρήση των ως άνω συχνοτήτων.

Ειδικότερα, η μετακίνηση του αιτούντος από την αρχική συχνότητα 105,5 (που χρησιμοποιούνταν την 31.12.2004) στις αναφερθείσες ανωτέρω συχνότητες πραγματοποιήθηκε για την αποφυγή παρεμβολής σταθμών οι οποίοι είτε χρησιμοποίησαν την αρχική του συχνότητα [: ρ/σ «ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ», έλαβε Βεβαίωση Λειτουργίας το 2011 στη συχνότητα 105,5, δυνάμει ειδικών διατάξεων που αφορούσαν τους ανήκοντες σε πολιτικά κόμματα ρ/σ], είτε χρησιμοποιούσαν παραπλήσιες συχνότητες [: «ATLANTIS FM», έλαβε το 2018 Βεβαίωση Λειτουργίας στη συχνότητα 105,2 και «MY RADIO» έλαβε το 2007 Βεβαίωση Λειτουργίας στη συχνότητα 104,6].

Τέλος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο σταθμός είχε συμμετάσχει στη διαγωνιστική διαδικασία του 2001 (υποβλήθηκε σε αντίγραφο το σχετικό έντυπο που συμπληρωνόταν τότε από το τότε Υπ. Τύπου και ΜΜΕ) και δεν έχει τροποποιηθεί έκτοτε το ιδιοκτησιακό του καθεστώ (πρόκειται για ατομική επιχείρηση του αιτούντος Κων/νου Φουρναρίδη).

III. Υπαγωγή

Με την υπό κρίση αίτηση θεραπείας ο ιδιοκτήτης του ραδιοφωνικού σταθμού επικαλείται αφενός μεν νέο στοιχείο (η αναφερθείσα τεχνική έκθεση) που δεν έχει εξεταστεί κατά τις προηγούμενες συνεδριάσεις αφορώσες το ίδιο αντικείμενο, αφετέρου δε νομικό σφάλμα της προσβαλλόμενης αποφάσεως.

Ειδικότερα, ως προς το νομικό σφάλμα της προσβαλλόμενης αποφάσεως παρατηρείται ότι οι ως άνω αλλαγές συχνότητας, σε σχέση με εκείνη που χρησιμοποιούσε ο αιτών κατά την 31.12.2004, έλαβαν χώρα προκειμένου να διασφαλιστεί η λειτουργία άλλων νομίμως λειτουργούντων σταθμών του Νομού Αττικής, που στο μεταξύ είχαν λάβει βεβαίωση λειτουργίας. Εξάλλου, η απαίτηση για χρήση της ίδιας πάντοτε συχνότητας, ισχύει για τους ραδιοφωνικούς σταθμούς που είτε έχουν αδειοδοτηθεί (όπως στην περίπτωση εκείνων του Νομού Αττικής), είτε υπάγονται στο καθεστώς νόμιμης λειτουργίας, αν και στην τελευταία αυτή περίπτωση το Συμβούλιο έχει δεχθεί κατ' εξαίρεση τη δυνατότητα αλλαγής συχνότητας (ΕΣΡ 268/2022, 318/2023, 8/2024, 49.2024). Ωστόσο ο κανόνας αυτός δεν μπορεί να ισχύσει για σταθμούς που επιδιώκουν να αναγνωρισθεί η νομιμότητα της λειτουργίας τους, όπως ο αιτών σταθμός και, σε κάθε περίπτωση, η απαίτηση αυτή δεν αναφέρεται πουθενά ως όρος υπαγωγής στο καθεστώς του άρθρου 12 παρ. 29 του Ν. 3310/2005.

Εξάλλου, καίτοι η εξεταζόμενη αίτηση θεραπείας ασκήθηκε μετά την πάροδο τριετίας από την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης, ενώ μία εκ των προηγούμενων αιτήσεων θεραπείας είχε επίσης ασκηθεί μετά την πάροδο οκτώ ετών από της εκδόσεως της τότε προσβαλλόμενης πράξης, οι ενέργειες αυτές του αιτούντος δεν καθιστούν τις αιτήσεις θεραπείας του καταχρηστικές, διότι η αίτηση θεραπείας ασκείται απροθέσμως, αλλά όχι μετά πάροδο εύλογου χρόνου. Η δε έννοια του εύλογου χρόνου κρίνεται κατά τις περιστάσεις και «πάντως δεν συμπίπτει με την έννοια του εύλογου χρόνου για την ανάκληση των διοικητικών πράξεων, και τούτο, ενόψει προστασίας της διαμορφωθείσας, ήδη, πραγματικής καταστάσεως μετά την πάροδο μακρού χρόνου» (ΔΕφαΘ 2465/2014 σκ. 5). Τα ως άνω χρονικά διαστήματα κρίνονται εν προκειμένω ως εύλογα εκ του γεγονότος ότι η άσκηση των ως άνω αιτήσεων θεραπείας συνέπιπτε χρονικά με την αλλαγή των μελών της Ολομελείας του ΕΣΡ. Επιπλέον, εκ της ικανοποιήσεως της αίτησης του ενδιαφερομένου στην εξεταζόμενη περίπτωση δεν τίθεται θέμα διαταράξεως του ραδιοφωνικού τοπίου του Νομού Αττικής, δοθέντος ότι κατά τα τελευταία έτη έχουν ανακληθεί τρεις εκ των αρχικώς χορηγηθεισών αδειών λειτουργίας ραδιοφωνικών σταθμών με αποτέλεσμα να «δημιουργείται χώρος» και για τη λειτουργία επιπλέον ραδιοφωνικών σταθμών.

Εν όψει των ανωτέρω και λαμβανομένου υπόψη ότι πληρούνται οι δύο ακόμη όροι υπαγωγής του σταθμού στο καθεστώς νόμιμης λειτουργίας της αναφερθείσας διάταξης, η εξεταζόμενη αίτηση παραδεκτώς εξετάζεται, είναι νόμω βάσιμη και πρέπει να γίνει δεκτή.

Κατά την άποψη του μειοψηφούντος μέλους κ. Πέτρου Τριανταφυλλίδη, αν και κατ' αρχάς η υποβολή αίτησης θεραπείας είναι κατά νόμο απρόθεσμη, έχει εντούτοις κριθεί και νομολογηθεί ότι πρέπει η κατάθεση του αιτήματος να γίνεται εντός εύλογου χρόνου από την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης. Ο εύλογος αυτός χρόνος κρίνεται βάσει των περιστάσεων, σε συνάρτηση με το εύλογο ενδιαφέρον που έχει ο αιτών για την υπόθεση. Δεν είναι επομένως επιτρεπτή η άσκηση αίτησης θεραπείας μετά την παρέλευση του ανωτέρω ευλόγου χρόνου, ενόψει της ανάγκης προστασίας της αποκρυσταλλωθείσης πραγματικής καταστάσεως. Υπό αντίθετη εκδοχή, οι διαμορφωθείσες έννομες σχέσεις θα ήταν διαρκώς μη οριστικοποιημένες και υπό αμφισβήτηση (βλ. απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης 43/2024, Γνωμοδοτήσεις Νομικού Συμβουλίου του Κράτους 407/2009, 93/2009, 305/2005, απόφαση Διοικητικού Εφετείου Αθηνών 2465/2014, με παραπομπή στην απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας 166/1993). Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι οι πέντε αιτήσεις θεραπείας που ασκήθηκαν κατά ισάριθμων αποφάσεων απορριπτικών του ΕΣΡ ξεκίνησαν και διήρκησαν επί 15 έτη, από το έτος 2008 έως και το έτος 2023 (Αποφάσεις ΕΣΡ 66/2008, 346/2008, 179/2009, 155/2019 και 121/2020), ενώ η τρίτη αίτηση θεραπείας ασκήθηκε μετά από οκτώ έτη μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 179/2009 απόφασης του ΕΣΡ και η πέμπτη υπό κρίση αίτηση θεραπείας ασκήθηκε μετά τρία έτη από την έκδοση της υπ' αριθμ. 121/2020 προσβαλλόμενης απόφασης του ΕΣΡ. Ο χρόνος όμως αυτός υπερβαίνει σαφώς τον εύλογο κατά τις περιστάσεις χρόνο, εντός του οποίου θα μπορούσε να ζητηθεί από τον αιτούντα η ανάκληση της προσβαλλόμενης υπ' αριθμ. 179/2009 απόφασης του ΕΣΡ, σε συνδυασμό με άλλα τρία χρόνια που πέρασαν για να ασκηθεί η αίτηση θεραπείας κατά της υπ' αριθμ. 121/2020 προσβαλλόμενης απόφασης του ΕΣΡ, καθώς ο χρόνος αυτός είναι μεγαλύτερος ακόμη και της πενταετίας που τίθεται κατ' αρχήν ως όριο για την ανάκληση των παράνομων ατομικών πράξεων (άρθρο μόνο παράγραφος 1 του Α.Ν. 261/1968).

Ανεξαρτήτως των προεκτεθέντων, επί της ουσίας της υποθέσεως αυτής, συνάγεται ότι το νέο στοιχείο το οποίο προσεκόμισε ο αιτών ραδιοφωνικός σταθμός, ήτοι η τεχνική έκθεση του ΑΑ, ηλεκτρολόγου μηχανικού, ο οποίος υποστηρίζει ότι η αδυναμία καταγραφής της ονομασίας του σταθμού από την ΕΕΤΤ οφείλεται στο ότι ο σταθμός εξέπεμπε με αδύνατο σήμα, για λόγους οικονομικής αδυναμίας του σταθμού ΣΤΥΛ FM, οπότε δεν χρησιμοποιούσε την τεχνολογία ταυτοποίησης RDS, για την αποφυγή εντοπισμού του από τις διωκτικές αρχές και τα μηχανήματα της ΕΕΤΤ, δεν είχαν τον κατάλληλο εξοπλισμό για να καταγράφουν όσους σταθμούς δεν μεταδίδουν δυνατό

σήμα και δεν είναι η τεχνική αυτή έκθεση κρίσιμο νέο στοιχείο, ούτε δημιουργεί νέα δεδομένα, τα οποία να διαφοροποιούν την έκβαση της κρινόμενης υπόθεσης. Και τούτο, διότι η εκπομπή του σταθμού με αδύνατο σήμα οφείλεται σε υπαιτιότητα του εν λόγω ραδιοφωνικού σταθμού, ενώ η οικονομική του αδυναμία δεν είναι λόγος ανωτέρας βίας όπως έχει παγίως κριθεί από τη νομολογία του ΣτΕ και των δικαστηρίων της ουσίας, αφού ανωτέρα βία είναι μόνο γεγονότα έκτακτα και απρόβλεπτα, τα οποία δεν θα μπορούσαν να αποτραπούν ούτε με μέτρα άκρας επιμέλειας και σύνεσης (π.χ. καταστρεπτικός σεισμός, καταστροφική πλημμύρα, γενικευμένος πόλεμος, εκτεταμένη καταστροφική πυρκαϊά, πανδημία από λοιμώδη ασθένεια κλπ.). Κατά τα λοιπά, αναφέρομαι καθ' ολοκληρίαν και παραπέμπω στο σκεπτικό της πλειοψηφούσας άποψης της υπ' αριθμ. 121/2020 απόφασης του ΕΣΡ, ότι ο επίμαχος ραδιοφωνικός σταθμός ΣΤΥΛ FM, πρώην RADIO GREECE FM STEREO, δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ότι εξέπεμπε και κατά την κρίσιμη ημερομηνία της 31.12.2004 από τη συχνότητα 105,5 FM, όπως ακόμη προκύπτει ότι ο παραπάνω ραδιοφωνικός σταθμός δεν έκανε αδιαλείπτως χρήση της αυτής συχνότητας. Εξάλλου η μη αδιάλειπτη χρήση της συχνότητας 105,5 FM από τον παραπάνω ραδιοφωνικό σταθμό οφείλεται σε δική του υπαιτιότητα και δεν αντιστρατεύεται τις αρχές του κράτους δικαίου, ούτε παραβιάζει τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου της καλής πίστης, των χρηστών συναλλακτικών ηθών, της χρηστής διοικήσεως, της ίσης μεταχειρίσεως, της αναλογικότητας και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του πολίτη. Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να παραβλεφθεί ότι με την απόφαση ΣτΕ Ολομ. 3315/2014 κρίθηκε αντισυνταγματική η άνω της τετραετίας παράταση του νομοθετικού καθεστώτος του άρθρου 53 παρ. 1 του Ν. 2778/1999, βάσει του οποίου γινόταν η χορήγηση βεβαιώσεων νομίμου λειτουργίας στους ραδιοφωνικούς σταθμούς. Έκτοτε το Συμβούλιο της Επικρατείας απορρίπτει ως αλυσιτελείς τις αιτήσεις ακυρώσεως των ραδιοφωνικών σταθμών, οι οποίες στρέφονται κατά των αποφάσεων του ΕΣΡ, που απορρίπτουν αιτήματα χορήγησης βεβαιώσεων νομίμου λειτουργίας, με το αιτιολογικό ότι η τυχόν ακύρωση των προσβαλλομένων πράξεων ουδόλως θα είχε ως συνέπεια την επαναφορά του αιτούντος ραδιοφωνικού σταθμού σε νόμιμη λειτουργία, ενόψει του γεγονότος ότι ο τελευταίος θα λειτουργούσε σε κάθε περίπτωση παρανόμως (ΣτΕ 1796/2018 και 2174/2015), όπως συμβαίνει με τον προκείμενο ραδιοφωνικό σταθμό ΣΤΥΛ FM.

Επομένως, οι προηγηθείσες αποφάσεις του ΕΣΡ 66/2008, 346/2008, 179/2009, 155/2019 και η νυν προσβαλλόμενη υπ' αριθ. 121/2020 δεν υπέπεσαν σε νομικό σφάλμα και ορθώς έκριναν και το συμπέρασμα της Εισηγήσεως ότι η υπό κρίση αίτηση θεραπείας μπορεί να γίνει δεκτή, διότι η μετατόπιση του σταθμού σε άλλες συχνότητες οφείλεται σε ανωτέρα βία, είναι αβάσιμο.

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**

Δέχεται κατά πλειοψηφία την με αρ. πρωτ. 6475/15.12.2023 αίτηση θεραπείας του Κωνσταντίνου Φουρναρίδη, ιδιοκτήτη του ραδιοφωνικού σταθμού με τον διακριτικό τίτλο «ΣΤΥΛ FM» Νομού Αττικής, με την οποία ζητεί να ανακληθεί η με αριθμό 121/2020 απόφαση του ΕΣΡ.

Χορηγεί βεβαίωση λειτουργίας στο ρ/σ «ΣΤΥΛ FM» Νομού Αττικής.

Ανακαλεί τις αποφάσεις του ΕΣΡ με αριθμό 66/2008, 346/2008, 179/2009, 155/2019 και 121/2020.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 21^η Μαΐου 2024.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ

Δημοσιεύτηκε την 9^η Ιουλίου 2024.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΙΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ